СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯГОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 18. Джерзі Сити, Н. Дж., субота, 23-го січня, VOL. XLV. No. 18. Jersey City, N. J., Saturday, January 23, 1937. THREE CENTS

ЗАГРОЗА НОВОЇ ПОВЕНЕВОЇ КАТАСТРОФИ

ПОРТСМУТ (Огайо). — Через довготревалі дощі піднеслися води в ріжних ріках у середньо-західніх і південних стейтах. Уже до цього часу понад 80,000 осіб мусіли покинути свої мешкання й шукати схоронення на вище положених місцях.

З усіх рік найвище піднялася ріка Огайо. В ріжних містах над цею рікою нотують піднесення вод понад звичайний рівень, яке сягає деколи понад 60 стіп.

З міст над цею рікою найбільше потерпіло місто Синсинаті, де, як рахують, повінь уже зробила шкоди понад один міліон долярів і де число людей без даху над головою виносить понад 20,000. Немалі шкоди спричинюють теж пожари, до котрих пожарники часто не можуть дістатися через виступілі води.

Критична ситуація виникла в цьому місті. Як звісно, Портсмут має здовж берега ріки Огайо мур, що вже нераз захоронив місто перед розгуканими хвилями Огая. Одначе цим разом води піднеслися до такого рівня, що міський заряд побоюється, що води проломлять мур та розіллються по місті. Щоб до цього не допустити, міський заряд рішився ослабити напір вод через відкриття міських каналів. Через це води заллють низько положені частини міста. З них заряд міста припоручив винестися всім людям, даючи їм на це реченець 6 годин, котрий потім скоротив на 4 години. Сирени остерегли населення виноситися з низьких частин міста, заки відкриють канали.

До міста виїхали більші відділи стейтового війська й привезли з собою ліжка й інші річи, потрібні для людей, що покинули свої доми.

НОВІ ЗАХОДИ ПОЛАГОДИТИ АВТОМОБІЛЬНИЙ СТРАЙК ТЕЖ РОЗБИТІ.

ВАШИНҐТОН. — Заходи департаменту праці довести до конференції між воюючими сторонами в автомобільнім страйку розбилися, коли Алфред П. Словн, президент Ґенеральної Моторової Корпорації, покинув столицю, заявивши ґазетярам, що він і його товариші вже більше на конференції, скликані Департаментом праці, не підуть. Словн подав за причину невступчиве, на його думку, становище Джана Луиса, президента Комітету для Промислової Орґанізації.

Словн хотів, щоб у фабриках почалися негайно роботи, що очевидно значить, що страйкарі, котрі засіли в фабриках, мають негайно з них вийти. Луис не хоче видати приказу цим страйкарам покидати фабрики, і Словн через це зриває переговори.

ВЯЗНИЧНІ СТОРОЖІ ЗОРҐАНІЗУВАЛИСЯ В ЮНІЮ.

БЕРМЕНҐЕМ (Алабама). — Сторожі вязнів та шофери вязничних товарових авт у 7 вязницях повіту Джеферсон зорґанізувалися в юнію. Юнія загрозила, що вона викличе на страйк усіх своїх членів, якщо уряд викине котрогонебудь з них з роботи.

КЛОПОТИ КАЛІФОРНІЇ З МОРОЗОМ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Південна частина стейту ще далі терпить від надзвичайного холоду. Бюро погоди каже, що такого холоду стейт іще не зазнав від 1913-го року, коли морози знищили всі збори цитринових овочів.

Про дивачність погоди свідчить факт, що в декотрих місцях стейту Каліфорнія є тепер холодніше, ніж у деяких околицях Аляски.

УЖЕ ПЛЯНУЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ НАСТУПНОЇ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Краєвий комітет Демократичної Партії виробив плян фінансування партійних кампаній, на основі котрого виборчі фонди мали би бути збирані не перед самими виборами, але між виборами. Заряд партії думає зібрати в цей спосіб за чотири найближчі роки 10 міліонів долярів.

Збірка фондів має відбуватися під зарядом платних управителів.

СЛІДСТВО НАД ШПИГУНСТВОМ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

ВАШИНҐТОН.—Перед комітетом сенаторів під проводом сенатора Ла Фолета ведеться тут слідство над уживанням шпигунів проти робітників і робітничих орґанізацій.

Свідки ствердили, що самий союз металевих фабрикантів склав на вдержання таких шпигунів фонд майже чверть міліона долярів.

КОКЛИН ЗАПОВІДАЄ ПОВОРОТ ДО РАДІЯ.

НЮ ЙОРК. — О. Чарлз Коклин, відомий радіовий римо-католицький проповідник, кже зробив угоду з радіовою стацією Бамберґера, Доблю-Ов-Ар, на основі котрої він має знову промовляти на радіо кожної неділі.

УЧИТЕЛІ ДІСТАЛИ ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ДАРУНОК.

Федерація Саскачеванських Учителів одержала другий великий дарунок від учителів в Онтеріо на добродійний фонд, з якого дають допомогу вчителям у тій провінції, які не дістали своєї платні або беруть замалу платню.

Одержаний чек є на суму 800 долярів і походить від Федерації Товариства Онтерійських Учительок, з осідком у Торонті. З чеком прийшов лист, у якім обіцяють прислати ще третій чек. Перший виносив 700 долярів. Учителі вищих шкіл прислали вже $1,827.

Учителі в Саскатуні і по інших місцевостях надсилають щедро свої датки.

СТАРАЮТЬСЯ ПРО РУКУ САСКАЧЕВАНСЬКОГО ПРЕМІЄРА.

Саскачеванський премієр, В. І. Петерсон, на днях признався, що він з нагоди переступного року одержав шість освідчень від ріжних жінок, що бажалиб з ним одружитися. Премієр знайшовся в чималім клопоті, бо згідно зі звичаєм кожда жінка, яка, користаючи з переступного року освідчилася йому, повинна від премієра Петерсона вразі відмови дістати шовкову суконку.

КИТАЙСЬКА ЛЬОТЕРІЯ І НАШІ ЛЮДИ.

„Ви оба є рекітерами", сказав суддя Маре в кримінальнім суді в Монтреалі, засуджуючи Івана Ґолду за побиття Івана Юнґа, власника білярдової ґалі.

Зі сторони Юнґа ставали на розправі 6 свідків, які зізнали, що 28. жовтня Ґолда прийшов до білярдової ґалі Юнґа, засипав Юнґові й іншим очі червоним перцем, опісля вдарив Юнґа „блекджеком" 15 разів по голові. Яка була причина побиття, Юнґ не знає.

В своїй власній обороні Ґолда зізнав, що Юнґ є місцевим королем „півсвітку". Згідно з зізнанням Ґолда, Юнґ контролює більшу частину льотерій у Чайнатавні. В одній такій льотерії Юнґ постарався про роботу для нього. З платні, яку одержував, Ґолда мав платити Юнґові тижнево по десять долярів хабару. За перший тиждень Ґолда заплатив Юнґові десять долярів, але за другий не дав ні цента. Кілька днів по другім тижні роботи Юнґ закликав його до білярдової ґалі. Коли Ґолда ввійшов до білярдової ґалі, Юнґ і кілька інших людей кинулись на нього і зачали бити. В своїй власній обороні Ґолда отворив торбинку з перцем, який ніс до дому, і кинув ним в очі Юнґові і тим, що його били. Ґолда признався також, що ударив Юнґа кілька разів по голові „блекджеком", але тільки в своїй власній обороні.

Ось вам картина з монтреальського „півсвітку", де жертвою падають тисячі наших українців в Монтреалі. Хінець і наш українець робітник разом у хінській льотерії. Бракувало тільки тисячі наших людей, які грають у хінську льотерію і тратять річно кількадесять тисяч долярів, які так здалисяб на ріжні українські народні цілі, а які через темноту наших людей ідуть у кишені ріжних опустів. — („Канадійський Фармер").

ІНФЛЮЕНЦА ШИРИТЬСЯ.

Уряд здоровля нюйорського стейту стверджує, що останніми днями пошесть інфлюенци досягнула найвищого числа припадків за останніх 5 років. Уряд стверджує, що цього року інфлюенца слаба, але радить усім, що на неї занепадають, не легковажити недуги.

СТЕФАНИК НА БЕНКЕТІ АНҐЛІЙСЬКОЇ КОЛЕҐІЇ.

В пятницю, 18-го грудня, улаштувала була управа едмонтонської колеґії „Алберта Каледж", з нагоди закінчення півзимового шкільного семестру, бенкет для своїх студентів. На бенкеті був теж приявний проповідник д-р Т. К. Бюкенен, основник згаданої колеґії у 1903 році. На бенкеті крім д-ра Ф. С. МекКола, принципала колеґії, промовляв також по анґлійськи п. Юрко Стефаник, студент згаданої колеґії, що доперва у червні ц. р. прибув до Канади із Західньої України.

Була це перша промова п. Стефаника по анґлійськи, яку він виголосив, підносячи тост у честь короля й краю.

У своїй промові сказав п. Ю. Стефаник між іншими такі слова: „Перед прибуттям до цього чудового краю жив я у тій части України, яка цілком несправедливо дісталася під панування Польщі. Нас, українців, є 45 міліонів, а наша земля знаходиться під цю пору під окупацією чотирох займанців. Від соток літ аж до цієї пори боремося завзято за нашу незалежність. Мої земляки, українці-студенти, подібно як я жив, живуть тепер серед страшних економічних, культурних та політичних переслідувань. Тут, у Канаді, ми тішимося тою звісною у світі свободою, що стала символом Британської Імперії. Український нарід на українських землях незвичайно високо цінить те, що велика Британська Імперія дала притулок і горожанські права багатьом українцям". Крім п. Стефаника говорив іще на згаданім бенкеті декан Вілиємс та інші. Головою бенкету був д-р МекКол, принципал колеґії.

ПРОДАВ ЧУЖИЙ ДІМ.

У власника камяниці при вул. Торговій у Варшаві, Н. Шпільмана, винаймив як субльокатор кімнату якийсь Леон Гартман. Цей Гартман дав за якийсь час до часописів оголошення, що має намір продати дім, і подав години принять у порі, коли Шпільмана не було дома. Вдаючи Шпільмана, Гартман конферував з клієнтами і врешті продав дім за 50,000 зл. готівкою і 100,000 зл. на сплату. Як тільки Гартман дістав гроші в руки, щез наче камфора!

ҐІТЛЕР ЗАБОРОНИВ ПРОДАЖ ЖИТА І ПШЕНИЦІ НА ГОРІВКУ.

Уряд Ґітлера видав постанову, якою забороняє вживати жита і пшениці в продукції горівки. Горальням заборонено купувати, а селянам заборонено продавати жито або пшеницю для такої цілі.

Броварники побоюються, що уряд заборонить згодом продаж ячменю, потрібного у виробі пива.

СМЕРТЬ УБИВНИКА З ПЕРЕМУЧЕННЯ.

На тлі родинних непорозумінь убив Микола Вирста в Ангелові, повіт Долина, кількома ударами сокири свою 19-літню нешлюбну доньку. Вирста по вбивстві втік і скривався перед поліцією. Недавно знайшли в лісі в Ясеневі Вирсту мертвим у дуплі дерева. З положення мерця та інших даних ясно, що смерть наступила з перемучення.

ЗАГРАБИЛИ ДОЛЯРИ З ЛІЖКА.

Два невідомі чоловіки напали вночі на дім Соломона Юнґермана в Рожнітові, станиславівського воєвідства, стероризували домашніх і заграбили їм скриті в ліжку 800 долярів і 1,060 злотих. По грабіжі напасники втекли.

ГРАБІЖНИЦТВО ПО СЕЛАХ.

До мешкання Івана Ушицького управителя школи в Майдані, пов. Радехів, добулися чотири грабіжники з почорненими лицями і зажадали грошей, грозячи зброєю. Коли Ушицький, якого напасники водили по мешканні, хотів одному з них видерти кріс, вони побили його твердим предметом по голові. Опісля вкрали йому срібний годинник, готівку 10 зл., футро, жіночий плащ, столову заставу та інші річи, і втекли. — В Залісі, пов. Калуш, добулися два замасковані бандити до мешкання Марії Возняк. Один револьвером застрашив домашніх, а другий перешукав мешкання і забрав із шафи 320 зл. готівкою.

ЗГИНУВ У ТРИБАХ МЛИНА.

В Рокшаві під Ланцутом син власника місцевого млина, Антін Коморівський, наблизився так необережно до трансмісійного пояса, що цей пояс схопив його між триби. Коморівський помер від покалічень і потовчень.

ЛИСТИ НАПОЛЕОНА І. НА ЛІЦИТАЦІЇ.

В Льондоні продали на ліцитації Наполеонові листи та ріжні рукописи, що торкалися його виправи до Єгипту. Двацять листів з підписом Наполеона продали за 1,450 фунтів.

ВУЖІ НЕ ҐРИЗУТЬСЯ МІЖ СОБОЮ І НЕ ЗАГРИЗАЮТЬ ЩУРІВ.

Професори в зоольоґічнім департаменті албертійського університету немало здивовані поведенням вужів, яких тримають у клітці. „Болснейк" і тарахкавець, яких тримають в одній клітці, не зачіпають себе взаїмно, хоч є ворогами, коли живуть на волі і трутина одного шкодить другому й убиває його. Впущені до їхніх кліток щурі також іще живуть, хоч їх призначено на їжу вужам. Що ґірше, то вуж обґриз один перстень у хвості тарахкавця так, що йому полишилось лиш девять перстенів. Крім того щурі не звертають уваги на вужів, а вужі відносяться байдуже до щурів, хоч живуть уже два тижні разом.

ЗДОРОВЛЯ ПАПИ ВИГАСАЄ

ВАТИКАН. — Папа римський провів знов дуже тяжку ніч, так, що особи з його найближчого окруження думали, що вже приходить йому кінець. Найбільше дошкулює папі біль ноги, в яку кинулася ґанґрена. А застрики проти болю ноги шкодять його серцю.

ҐЕРІНҐ ЗНОВУ ПОЛЮЄ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Польська преса доносить, що в половині лютого можна знову сподіватися приїзду німецького міністра Ґерінґа на лови до Польщі, що їх кожного року влаштовує в Біловезькій пущі польський президент. Минулого року Ґерінґ їздив туди і „сполював" польсько-німецьку приязнь. Але та приязнь довго не тревала. За пів року почалося знову зближення Польщі до Франції і закінчилось відновленням польсько-французького мілітарного союзу.

СТРАЙК У ПОЛЬСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ.

ВАРШАВА. — Польська академічна молодь вічно з чогось незадоволена. В останніх роках своє незадоволення вона концентрує на жидах. Внаслідок протижидівських розрухів у виленському університеті замкнули цей університет на цілий рік. Тепер студенти варшавського і познанського університету ухвалили одноденний страйк, щоб тим способом виявити симпатію для виленських студентів, як теж щоб висказати своє невдоволення урядові з причини високих шкільних оплат.

НІ СЯК, НІ ТАК ЇМ НЕ ДОГОДИТЬ.

ПОЗНАНЬ (Польща). — Між польським часописом „Дзеннік Поранни" і часописом німецької молоді в Познані, „Дойтше Нахріхтен", ведеться полеміка на тему, чи німці в Польщі є льояльні супроти польської держави, чи ні. Німецький часопис доказував, що так, і наводив факти, що німці помагають безробітним, складають на фонд краєвої оборни, дають ріжні дарунки польським дітям і т. п. Та польський часопис, хоч признав ці факти, каже, що це все німці роблять не з льояльности до польської держави, тільки щоб зєднати собі польське населення . . .

УРЯТУВАВ КОРОЛЕВУ.

ІНСБРУК (Австрія). — Авто, в якім їхала голяндська королева Вільгельміна через австрійські Альпи, поховзнулося на вкритій ледом дорозі і звисло над височенною пропастю. Дуже правдоподібно, що воно остаточно булоб утратило рівновагу й скотилося у безвість. Та переїжджаючий мотоциклем поліцай побачив нещастя, в одній секунді зіскочив з мотоциклю та опершись з цілою силою об камінь, стримав авто від зсунення. Королева горячо дякувала йому за те, що врятував її життя.

НІЧОГО СОБІ ВЧИТЕЛІ.

МОСКВА. — „Правда" з 3 січня ц. р. доносить, що дніпропетровський обласний відділ народньої освіти закінчив атестацію вчителів народніх шкіл. Виявилося, що на 13 тисяч учителів 2,196 не мали кваліфікацій на вчителів, а цей фах попросту присвоїли собі корупційним шляхом. Багато вчителів, навіть з учительськими кваліфікаціями, показалися дуже мало грамотними. Деякі з них не вміли навіть на мапі знайти Кавказьких гір, України та границь СССР.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НЕВРОЖАЙ.

МОСКВА. — „Правда" з 19 грудня м. р., перечислюючи досягнення в справі підвищення врожаю, приходить остаточно до висновку, що наслідки невдоволяючі. Там пишеться: „Ми не можемо вдоволитися досягненням окремих людей, бо настав уже час повести бішучу боротьбу за високі стахановські врожаї у всіх совгоспах і колгоспах". Вказується там також на злий стан ремонту тракторів і брак орґанізації сортування зерна. В багатьох колгоспах взагалі не провадиться підготови до весняного засіву.

ПРОМОВИ ҐІТЛЕРА ШКОДЯТЬ ФРАНЦУЗЬКІЙ БІРЖІ.

ПАРИЖ. — Французькі фінансісти звернулися з проханням до уряду, щоб замкнув урядування біржі в суботи, бо Ґітлер приняв собі звичай виголошувати що суботи свою промову. А тому, що його промови є звичайно дуже воєвничі і провокативні, то вони зле відбиваються на французькій біржі і спричиняють непотрібну підвишку, або знижку цін на ріжні вартісні папери. Уряд вволив волю фінансістів і рішив, що біржа може бути замкнена шість черґових субот.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІНАВҐУРАЦІЙНА ПРОМОВА ПРЕЗИДЕНТА

Промову, котру Френклин Д. Рузвелт виголосив при нагоді своєї інавґурації на другу каденцію урядування на становищі президента Злучених Держав, привитали одні з розчаруванням, інші з одушевленням.

Розчарованими являються ті, що ждали від цеї промови грімкої заповіди законодатної боротьби за далеко йдучі реформи, наприклад, щось у роді Рузвелтової філяделфійської промови, в котрій він приняв кандидатуру Демократичної Партії на уряд президента, а в котрій він говорив про війну без відступу.

Одушевленими являються тепер не так прихильники президента Рузвелта, але і його противники, що побоювалися почути від нього крепкі слова осуду, але їх не почули. Тепер вони хвалять промову як умірковану, компромісову.

Та, не зважаючи на те, що промова розчарувала тих, що сподівалися побачити Рузвелта ще раз у старому „военному" настрої, і на те, що вдоволення з промови висказують консервативні люди, яких компліментів навіть Рузвелт не вважає за похвалу, всетаки його промова мала досить змісту, щоб знайти багато відгомону в мізках і серцях населення краю.

Дві річи передівсім підкреслив президент у своїй промові. Одна з них це так званий визов демократії. На думку президента Рузвелта, небувала економічна кріза кинула урядові небувалий визов. Прийшлося розвязувати одно з найтяжчих питань, а саме економічну скруту, котрої початки лежать у теперішній економічній системі. Через те, що Америка демократична країна, це питання: розвязати крізу значило властиво: чи може Америка розвязати економічну крізу без валення демократичної форми правління? Як звісно, є краї в світі, що, надаючи урядові щораз більше влади для розвязки важливих питань, рівночасно дозволили урядові позбавити народ його прав правління. Президент Рузвелт каже, що він старався доказати, що демократія з одного боку може дати урядові стільки влади, скільки йому треба для розвязки важливого питання, а з другого боку не позбавляти народу влади правління.

Друга важлива точка в інавґураційній промові відноситься до справи життевої стопи населення краю. Рузвелт каже, що уряд повинен прямувати до загального добробуту. Америка досить багата, щоб дати кожному мешканцеві краю добре удержання. „Серед людей доброї волі наука й демократія разом дають людині щораз багатше життя і щораз більше вдоволення".

За ці дві думки інавґураціуна промова Рузвелта лишиться довго в памяті краю.

ФЕДІР ЩЕРБИНА

I.

В чеській Празі українська еміґрація поховала професора українського університету, Федора Щербину, старого, майже 90 - літнього кубанського козака. В посмертних згадках про Ф. Щербину, які довелося нам читати, писано про наукові заслуги небіжчика. А проте Щербина зовсім не був сухим ученим, людиною, далекою від життя та його потреб. Життевий шлях Щербини був трудним шляхом революціонера, борця проти самодержавного режиму в Росії. Федір Щербина був сином священика станиці Новодеревянківської в Єйськім відділі на Кубанщині, народився 13. лютого 1849 року. Закінчивши середню освіту, студіював у Москві та в Одесі.

Як богато інших студентів-українців 70-тьох років 19-го віку, Щербина був захоплений так званим народництвом. Народництво в Росії було початковим соціялістичним рухом. Перші соціялісти 19-го століття в Анґлії (Овен), у Франції (Сен-Сімон, Фуріє), в Німеччині (Вайтлінґ) вірили, що їм удасться розумними доказами переконати пануючі верстви суспільства, що треба перебудувати несправедливий капіталістичний лад, на ліпший, соціялістичний, „без холопа і без пана". Також „народники" в бувшій царській Росії були того переконання, що селянська маса царської держави готова до здійснення соціялістичної ідеї, треба тільки ту ідею понести „в нарід". Це робили „народники - пропаґандисти", що ходили по селах, перео дягнені, як робітники - ремісники або як селяни, і вели пропаґанду спільного, кооперативного господарства. Це був рух інтеліґентів-народовців, які йшли до робітників і селян проповідувати „евангеліє соціялізму". Але царська влада скоро й рішучо розбила ілюзії народників, які думали, що можна перемінити суспільно-господарський устрій у країні, не змінивши самодержавного політичного режиму. Народники - пропаґандисти цуралися політики, уважали навіть, що політика — це „справа буржуазії". Саме їх болюче вдарила політика царського уряду, коли поліція почала арештовувати народників і віддала їх під суд, що присудив їх на багато років тюрми й заслання. Але й після цих арештів і процесів серед „народників" ще довго йшла боротьба між „політиками" і „не-політиками".

Треба зазначити, що Україна **вела перед** у протверезінні інтеліґентської соціялістичної молоді від народницьких неполітичних ілюзій. Теоретично „народників" розбив у своїх працях М. Драгоманів, що від 1876 р. перебував на еміґрації в Швайцарії. Він учив, що не можна поліпшити долі народніх мас без політичної боротьби, а тому він кликав своїх земляків до політичної орґанізації і до боротьби, відповідно до обставин, — „тихої і грої".

Думки Драгоманова зробили цілу революцію і в поглядах російських народників. Але й самі обставини політичні в Україні і характер людности нашої переконали багатьох народників - пропаґандистів, що мирними засобами не можна осягнути поставленої мети. З України пролунало слово „збройна боротьба" проти царату. Тут уперше склався „Виконавчий комітет народної волі", що почав геройську, нерівну силами й засобами збройну боротьбу проти царського режиму. Федір Щербина був один із тих українців, що стояли близько до ініціяторів цієї боротьби.

II.

Від року 1874 Щербина був членом української „Громади" в Одесі. В українських „Громадах" обєднувались і революційні і помірковані елементи української поступової інтеліґенції. Від всеросійської революційної демократії українських „громадян" відділяла українська національна справа. Українці того часу в тій або в іншій формі мріяли про вільну Україну. Найпопулярнішим гаслом була ідея „Братства Кирила і Методія", в якім були Шевченко, Куліш і Костомарів: щоб Україна була рівноправним членом федерації слов'янських народів. Але „Громади" обєднували тільки невелику частину інтеліґенції українського роду. Дуже багато щирих революціонерів українського походження потонули в „російськім морі" і пропали навіки для українського визвольного руху. Федір Щербина стояв посередині між „общеросами" та „українофілами", як тоді говорилися. Про його національну українську свідомість свідчить його членство в „Громаді". Але в той самий час він належав, спільно з революціонерами українського роду Попком та Волошенком, до гуртка „лавристів", прихильників російського соціяліста Петра Лаврова. Під проводом Щербини працював в Одесі гурток робітників-соціялістів (Кравченко, Ребицький, Заславський і ін.). Але про цей гурток довідалася царська поліція через свого конфідента Тавлеєва. Тавлеєв видав поліції студента Щербину, і його заарештовано в лютім 1876 року. Щербину обвинувачено, що він ширив соціялістичні ідеї між робітниками. До суду не дійшло, рідня Щербини заплатила за нього кавцію — 2,000 рублів, — і його випущено на волю. Тимчасом в Одесі вбито конфідента Тавлеєва, що доніс поліції на Щербину. Підозріння за це вбивство впало на Щербину, але йому нічого не могли доказати. Від вересня 1876 р. до березня 1877 року Щербина пробув під арештом в Одесі, а потім був висланий на північ Московщини „адміністративним порядком". Там, у вологодській ґубернії, пробув Щербина до 1880 року. За той час „народники" в Україні перейшли до боротьби терором проти орґанів царської влади. Товариш і земляк Щербини, кубанець Попко дав почин терористичній акції, вбивши в Києві Гайдена, заступника київського ґубернатора 1878 р. 1879 року озброєний відділ київських соціялістів під проводом Дебогорія Мокрієвича дав рішучий бій поліції в місті Києві.

Щербина не міг брати участи в політичній роботі, бо був увесь час під поліційним доглядом. 1881 року бачимо його на Кубанщині, де він працює, як економіст - статистик. Але в рідних околицях Щербина не міг собі загріти місця. 1882 року він перебуває в Одесі, від 1891 року Щербина став працювати в Вороніжі, в полудневій Московщині, як директор статистичного відділу Земської Управи. Тут Щербина виявив неабиякий хист, як дослідник селянського господарства. Від того часу починається його наукова слава, як економіста - статистика. Але хоча Щербина став від 1895 року навіть „урядником для особливих доручень" при воронізькім ґубернаторі, то він не забував про громадські й загально-політичні справи. 1902 року Щербина мусів відповідати перед царською владою за те, що хотів „почати публичне обговорення загальнодержавних справ". За це його вислано з Вороніжа на Кубанщину на 5 років під догляд поліції. Але вже 1904 р. знаходимо Щербину в Вороніжі, де він брав участь у складанні резолюції проти царської влади. Революція 1905 року відкрила Щербині шлях до російського невдалого парляменту — Державної Думи. Там він належав до партії народніх соціялістів. В українськім русі він не брав помітної участи.

Революція 1917 року, яка зробила тисячі „теж малоросів" свідомими українцями, прилучила Щербину остаточно до рідного ґрунту. Стара кров запорозького козака промовила до серця. А скільки таких, як Щербина, таки не вернулися до рідного народу? Таж знана „бабуся російської революції", Брешковська, що недавно вмерла на еміґрації, теж була чистої крови українка...

Колись Драгоманів на закид провідника партії „Народная Воля", зросійщеного українця Андрія Желябова, що, мовляв, укаїнський рух слабий, бо не має своїх Феніїв і Парнелів, як ірляндці, відповів, що власне Парнелі й Фенії є, та тільки пішли в російські партії. Щербина належить до тих, що хоч у старих літах, проте вернувся в рідну хату.

Проф. Щербина писав свої спомини, але багатолітня праця його була знищена большевиками в його хаті на Кубанщині. З непохитною енерґією почав Щербина відновлювати свої спомини, живучи на чужині. Віримо, що ці спомини старого діяча будуть видруковані і вияснять багато подій з політичної боротьби в Україні та в Росії з другої половини 19-го віку.

М. О.

ЯК ВІДРОДЖУЄТЬСЯ ПОНЕВОЛЕНА НАЦІЯ

(З книжки Леона Васілевського: „Квест'я україньска яко заґаднене мендзинародове").

Якщо бажаємо розслідити основно українську справу як міжнароднє питання, то мусимо між іншим усталити і деякі загальні критерії, котрі позволилиб нам разглянути ту квестю на соціольоґічнім і історичнім тлі. Українська справа не є іменно чимсь відорваним та специфічним. Розвивалася вона у свойому історичному перебігу за тими самими засадами, які кермували розвоєм всіх інших національностей, котрі знайшлися в тім самім положенню, що український нарід. Українське питання виступило на міжнародню арену яко одно з багатьох національних питань, і тому розвій українського питання підлягає стисло тимсамим соціольоґічним правам, котрі взагалі відносяться до національних квестій.

Першим з таких прав є засада, що нарід може розвиватися в цілковитій повноті і всесторонно лише яко **держава.** Брак власної політичної орґанізації у формі держави потягає за собою завмирання орґанів, що виконують державні функції, а за тим і завмирання всіх суспільних чинників до того призначених, то є кермуючих і просвічених верств, що є розсадниками історичних і культурних традицій, як також представниками власної цивілізації, а передовсім національної свідомости. Племя або ґрупа племен не може перетворитися в розвиваючийся тревало нарід, якщо не має власної державної орґанізації. Не маючи власної держави, стається вона сирим матеріялом, з котрого користаються інші державні народи. Нарід, котрий тратить власну державу, перемінюється ступнево і звільна у сиру етноґрафічну масу. Та остання треває — часом і цілі віки — у своїй первісній безсильности та не затрачує своїх окремих етноґрафічно-мовних знамен, однакож одиниці або навіть і ґрупи, що виходять з тої маси і підносяться на вищі суспільні і культурні ступні, — асимілюються самочинно з відповідними одиницями або ґрупами державного народу і в той спосіб скріплюють його, переймаючися рівночасно його інтересами й змаганнями, його поглядами на їх власну минувшину і на ролю тої маси, з котрої вийшли.

Той процес треває та конекевентно розвивається, аж поки не покажуться на виднокрузі чинники відродження. Ті чинники шукають опертя в масах, а хотячи їх за собою потягнути, мусять виступити в інтересі тих мас, і то в спосіб для них зрозумілий, отже передовсім у їх матерній мові. В той спосіб висуваються покищо невеликі ґрупи людей зпосеред пануючого народу і з його культурою, але такі, що походять з тих мас і бажають для них працювати. Ті ґрупи, що звичайно близько живуть з тими масами (учителі, духовні, студенти), створюють ступнево письменство в занедбаних недержавних мовах (букварі, календарі, людові ґазети), розслідкують минувшість і знаменні відзнаки тих мас, та розбуджують призабуту традицію та почуття відрубности. Тою дорогою повстає т. зв. „відродження недержавних народностей", а відбувається воно в цілком подібний спосіб усюди там, де існують людові маси, відрубні від пануючого народу. І лише від внішних політичних умовин залежить сила і темпо того відродження. Ті умовини можуть дане відродження опізнити або загамувати і то нераз на довший час, однакож не можуть його знищити. Є це елементарний процес супроти котрого є безсильними всякі штучні намагання навіть найсильніших державних орґанізацій.

Розвоєві тенденції відроджуючихся і вже відроджених національностей мають той самий одноцілий характер. Від здобування деяких поодиноких прав — до рівноуправнення, від ріжних форм самоврядування — до власної державности, — отсе є загальною цінією цього процесу.

Нарід, котрий прийшов до певної самосвідомости і витворив відповідні суспільні і культурні сили, прямує до такого стану, котрий заґарантував би йому всесторонній розвій у цілій повні.

Річ очевидна, що на тій дорозі повстають численні труднощі найріжнішого роду. Вони є залежні від численности даного народу, від його ґеоґрафічного положення, від економічних можливостей та від індивідуальних спосібностей, а передовсім від того, що називаємо загально **конюнктурою.** Нарід, прямуючий до забезпечення для себе тревалого розвою, той нарід не лише користає з існуючої вже конюнктури, але старається ту конюнктуру сам витворити, а то в цей спосіб, що старається заінтересувати інші народи своєю долею. В той спосіб нарід, що бореться за власні інтереси та провадить свою власну політику, стається з деякого огляду предметом політики зверхніх сил, котрі поправді ділають також лише у своїм власнім інтересі, однакож визискуючи для нього вибиваючийся на волю нарід, дає йому деяке опертя і допомогу, з котрих той нарід старається також виключно для власних інтересів якнайліпше скористати. І оце в той спосіб питання еманципації недержавного народу зпід перемоги народу державного входить в область заінтересовань інших держав і стає в той спосіб **міжнародньою квестією.**

Ось така є загальна схема, а їй відповідає вповні і ціле українське питання у свойому розвою. У кожній з чотирьох держав, між котрі останнім разом зістала поділена українська етноґрафічна область — існує українська квестія у своїй льокальній формі. І кожна з тих держав — Союз Соціялістичних Советських Републик, Польща, Чехословаччина й Румунія — відносяться на свій спосіб до того місцевого питання, а то відповідно до державного інтересу дотичної держави. Одначе попри ті питання, що мають більше льокальне значіння для тих держав, існує безсумнівно **українське питання,** що має вповні **міжнародній характер.**

Переклав **д-р К. Трильовський.**

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ".

(108)

Ось бородатий кацап сохою оре поле. На нього нападають здоровечі пси з написами: Денікін. Петлюра. Колчак. Юденіч. Вранґель. Кацап хвицає постолом, лупить Денікіна в зуби, Петлюру в бік, Юденіча в зад, Вранґеля піймав за хвіст, розкрутив і вишпорнув за Чорне море. Ось там нарисовано, як Пілсудський навзаводи кидає Київ. Його воїнство з „яйками", сметаною, курми „квасьним млеком" пре за ним навздогін. Баби з коцюбами женуться за втікаючим воїнством. Під усім підписано: „До лясу, панове! До лясу!"

„Ми на ґоре всем баржуям міравой пажар раздуем!"

„Мір хіжінам, вайна дворцам!"

„Да зравствует красная армія, защітніца слабих і угнетьонних!"

„Пролетарії всех стран — саеденяйтесь!"

„Релігія опіум народа!"

Крик, барви, музика. На семинарському подвірю концерт. У салі мітинґ. Почався від ранку. Міняються слухачі, промовці, „председателі", але мітинґ іде. Це вуличні продавці. Вони невтомні, невгомонні. Сотні промовців, сотні одноголосно ухвалених резолюцій. Всі на фронт! Всі, плече в плече, в лави червоної армії! Червона армія обідрана, голодна, несе в обличчя цілому світові сліпучу правду. І нема їй спротиву. Від тайґи, від Білого моря рветься цей ґураґан. Тремти, Европо! Червона армія, це початок і кінець, це альфа й омеґа, це вінець сили і мужности! Червона армія робітничих синів, синів селян, синів праці! Червона армія це кара за кров, за піт, за працю, виссану ненажерами капіталу з працюючого люду! Хто є проти неї? Де той жахливий зрадник великого діла? Смерть йому на місці! Без милосердя, без співчуття!

Сонце хилиться до хреста приходської церкви. Там далі за коронастими черешнями його захід. Володько цілий день чапить коло манастиря. Йому хочеться все бачити власними очима, чути власними вухами. Він забув за обід. Він забув і за Наталку. Щось неймовірне твориться на його очах. Не хочеться вірити, що це дійсність. Думки розбігаються, збігаються, купчаться. Хочеться охопити ввесь змисл події, знайти їй назву, усвідомити собі її закони. Цеж твориться на землі, що дала йому початок буття. На його землі, землі його батьків, його дідів.

Володько виривається з крикливого натовпу і йде в сад. Тепер скрізь відчинено, скрізь вільно йти. Онде обтрощені семинарські вишні. Он обдерта пасіка. Ферапонт Яковлевич мабуть забув за неї. Деякі вулиї лежать на землі і бджоли літають навкруги. Видно, поки у салі одні промовці громили мірову буржуазію, другі громили бджоли.

Володько йде вгору до цвинтаря, минає його рівною дорожиною. На право й на ліво могили близьких рідних. Он стара каплиця. Тут тихо. Сонце ще світить і бє промінем у стіну каплиці. Рій мушок літає перед носом. Володько на хвильку зупиняється, оглядається навколо. Йому хотілосяб, щоби тут не було нікого з живих людей. Він хоче думати і хоче знайти себе. Його душа розшарпана промовцями, поняттями, плякатами. Він ще надто молодий, щоби знайти справжню віру свою, тверду, мов камінь і непохитну, мов гори. Він мусить чути, бачити і пізнати істину.

Тим часом зійшов на другий схил гори. Перед ним на північний схід у сяйві вечірнього сонця розклалися луги, річка, стависько. Аґа. Це царство, в якому колись царював Володько, той, що ходив шукати місця, куди тече річка. Цеж Лебедщина. Це місце, де родились перші думи, де пережив перші пригоди життя, де знайомий кожний горбик, кожна долина, кожна верба.

Володько вже пройшов кусень життєвого шляху. Він знає, куди тече та річка. Але його мучать ще інші сумніви. І хто підскаже, де істина? Хто вкаже дорогу? Так як і колись, так і тепер іде Володько сам ногами по землі батьків і дідів, іде в поля, в луги, щоб розгадати загадку, таку очевидну, але таку тяжку для розгадки.

І раптом Володько пригадує собі діда Юхима. Боже мій! Тож він отам за тим лісом мешкає. Може ще живе. Не було чутки, щоби помер. До нього! Послухати, що скаже він. Може й є на цій старечій нашій землі люди, що бачать будуче, що промовляють так, як чує душа. Промовляють не мовою отих промовців, а мовою предків, мовою сущих і прийдучих.

Володькові так привабливо яскраво уявився дід Юхим, що захотілось бачити його. Він виразно почув його голос, що в соняшній тиші промовляє: „...не бійся нічого, що треба буде перетерпіти тобі. От диявол буде шпурляти з вашого оточення в темницю, щоби спокусити вас... Будь вірним до смерти і дам тобі вінок життя".

Чому вірний? Що має цей молодий юнак у душі своїй таке, за що треба змагатися до смерти? (Дальше буде).

ТІ, ЩО БРАЛИ УЧАСТЬ У ПРИЄДНУВАННІ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ В 1936 РОЦІ

Понижче подаемо назвища орґанізаторів і число членів, приеднаних тими поодинокими орґанізаторами в 1936 році:

Відділ:	Місцевість:	Орґанізатор:	Повнолітні члени:	Діти:	РАЗОМ
36	Рачестер, Н. Й.	Агафія Ромах	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Софія Булавинець	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Анастасія Озарів	1	—	1
37	Елізабет, Н. Дж.	Анна Горін	1	—	1
37	Елізабет, Н. Дж.	Агафія Гондович	1	—	1
43	Сімпсон, Па.	Агафія Бабій	—	1	1
43	Сімпсон, Па.	Марія Держанович	1	—	1
43	Сімпсон, Па.	Анна Ладин	1	—	1
47	Бетлегем, Па.	Параня Паращак	1	—	1
48	Плейнс, Па.	Йосиф Кривий	—	1	1
48	Плейнс, Па.	Михайло Нагребецький	1	—	1
52	Голийок, Масс.	Ілля Вавришин	1	—	1
63	Форд Ситі, Па.	Дмитро Буряк	1	—	1
65	Елізабет, Н. Дж.	Василь Левчик	1	—	1
69	Ню Йорк, Н. Й.	Йосиф Мартинів	1	—	1
69	Ню Йорк, Н. Й.	Михайло Ликтей	1	—	1
77	Йорквіл, О.	Петро Головід	—	1	1
83	Філядельфія, Па.	Андрій Вишиваний	—	1	1
83	Філядельфія, Па.	Михайло Кончак	1	—	1
84	Савтпорт, Конн.	Михайло Сендзік	1	—	1
91	Мекіз Ракс, Па.	Василь Рудавський	—	1	1
91	Мекіз Ракс, Па.	Павло Панчак	1	—	1
91	Мекіз Ракс, Па.	Михайло Надзяк	1	—	1
94	Гемтремк, Міш.	Лев Білик	1	—	1
97	Песейк, Н. Дж.	Михайло Табачук	1	—	1
102	Клівленд, О.	Юрій Гірняк	1	—	1
102	Клівленд, О.	Іван Попович	—	1	1
103	Мілвокі, Віс.	Василь Танін	1	—	1
104	Перт Ембой, Н. Дж.	Стефан Терефенько	1	—	1
105	Найставн, Па.	Іван Владика	—	1	1
105	Найставн, Па.	Стефан Слободян	1	—	1
105	Найставн, Па.	Андрій Мельник	1	—	1
106	Шікаґо, Ілл.	Василь Любас	1	—	1
109	Бентлейвіл, Па.	Михайло Твардонь	—	1	1
113	Дері, Па.	Василь Годчак	1	—	1
117	Ню Йорк, Н. Й.	Іван Ровінський	1	—	1
119	Кемпбел, О.	Марія Білан	1	—	1
123	Скрентон, Па.	Григорій Мрикало	—	1	1
128	Монесен, Па.	Павло Малінчак	—	1	1
132	Мекіспорт, Па.	Дмитро Сова	—	1	1
133	Нюарк, Н. Дж.	Михайло Ковалюк	1	—	1
133	Нюарк, Н. Дж.	Василь Костів	1	—	1
136	Карнеґі, Па.	Йосиф Сус	1	—	1
136	Карнеґі, Па.	Андрій Крупа	1	—	1
137	Істон, Па.	Михайло Колодруб	1	—	1
139	Шікаґо, Ілл.	Кирило Кукура	1	—	1
142	Елізабет, Н. Дж.	Стефан Пограничний	1	—	1
142	Елізабет, Н. Дж.	Юрій Шевчук	1	—	1
145	Алтуна, Па.	Стах Патронік	1	—	1
146	Гемтремк, Міш.	Максим Головчак	1	—	1
146	Гемтремк, Міш.	Панько Андрушків	—	1	1
149	Лакавана, Н. Й.	Онуфрій Стецьків	1	—	1
152	Нюарк, Н. Дж.	Семеон Присяжний	1	—	1
161	Ембрідж, Па.	Антін Підуфалий	—	1	1
162	Скрентон, Па.	Василь Стельмах	1	—	1
165	Толідо, О.	Марія Корнова	1	—	1
165	Толідо, О.	Софія Юркевич	1	—	1
167	Толідо, О.	Вартоломей Унисько	1	—	1
168	Перт Ембой, Н. Дж.	Іван Мацюрак	1	—	1
173	Вілмінґтон, Дел.	Стефан Фіґун	1	—	1
175	Дітройт, Міш.	Василь Шеремета	1	—	1
176	Шікаґо, Ілл.	Михаїл Ґлушик	1	—	1
177	Провіденс, Р. Ай.	Стефан Рекрут	1	—	1
178	Менчестер, Н. Г.	Марія Ковальчук	1	—	1
183	Дітройт, Міш.	Володимир Дідик	1	—	1
183	Дітройт, Міш.	Данило Михалюк	1	—	1
186	Мекеду, Па.	Юлія Баволяк	—	1	1
188	Дургемвіл, Н. Й.	Теодор Харітон	—	1	1
188	Дургемвіл, Н. Й.	Марія Симчик	—	1	1
189	Сентралія, Па.	Калина Грабарович	1	—	1
191	Трой, Н. Й.	Григорій Джинджиристий	1	—	1
194	Ню Йорк, Н. Й.	Василь Ницак	—	1	1
195	Пікскіл, Н. Й.	Андрій Бегуняк	1	—	1
198	Порт Джервіс, Н. Й.	Григорій Лисяк	—	1	1
199	Емгерст, Масс.	Анна Пилипець	1	—	1
199	Емгерст, Масс.	Анна Болюх	1	—	1
200	Озон Парк, Н. Й.	Володимир Цісик	1	—	1
200	Озон Парк, Н. Й.	Василь Ворґуль	1	—	1
202	Оборн, Н. Й.	Евгенія Груба	1	—	1
203	Дітройт, Міш.	Латі Паріш	1	—	1
203	Дітройт, Міш.	Марія Мудра	1	—	1
204	Ню Йорк, Н. Й.	Іван Крочак	1	—	1
212	Гвілінґ, В. Ва.	Катерина Бліщ	—	1	1
217	Рачестер, Н. Й.	Михаїл Захарко	1	—	1
217	Рачестер, Н. Й.	Петро Заяць	1	—	1
217	Рачестер, Н. Й.	Евдокія Сорохтей	1	—	1
224	Сейлем, Масс.	Павло Хомяк	1	—	1

(Конець буде.)

ОДНА ЯСНА ДУМКА, ОДНА МЕТА.

Народ, що знае боротися за свої ідеали, не загине. Нехай що останній наш визвольний бій, хоч був дуже крівавий, не приніс українському народові очікуваного визволення, тільки повну руїну нашої батьківщини та ще страшніше поневолення нашого народу, то тисячі тисяч синів його, що поклали свої голови за волю України, не пролили своєї крови дармо. Ця кров кличе до нових поколінь, що треба боротися далі, і нові покоління мусять знов стати до бою. Тільки треба нам ліпше все приготовити, щоб поставити на Україні тверді підвалини під свою хату, щоб здобути свою державу, де булаб своя правда і сила і воля: До тої ясної думки треба нам перед усім обеднати ввесь народ, мале і велике, старинию і молодь, щоб тільки тою одною думкою всі жили, щоб усе, що хтонебудь з нас робить, зводилося до цеї одної ідеї — здобути та забезпечити для України державність.

Ми, що були свідками й учасниками останнього визвольного бою, знаемо добре всі ті наші хиби, всі наслідки того, що одні тягли до ліса, другі до біса. Тому, опинившися з мусу на чужині, живучи тут не в гараздах життя еміґрантів-скитальців, та маючи перед очима, чим для культурних народів були і є їх музеї, постановили ми вже перед десятьма роками зібрати докупи всі памятки останньої визвольної боротьби України в нашім власнім Музеї, щоб усі, і грядущі покоління, могли завсіди їх бачити і з них учитися, скільки добра, скільки щирої відданости для неньки України виявили тоді наші люди, то знов скільки лиха, може й не хотячи, дехто накоїв, так, що ми ми мусіли цим разом ще раз боротьбу програти. Та щоб ці памятки, щоб наш Музей Визвольної Боротьби України міг вповні сповнити це своє велике завдання, все наново будити і піддержувати визвольного духа, мусить вони перед усім мати свою власну хату. Хто з нас не визнае ціни та значіння цих памяток для визвольної боротьби України, хто в Музеї Визвольної Боротьби України не добачае першого важного кроку до нового успішного визвольного зриву, той своїми думками ще дуже далекий від найвищого народнього ідеалу державности України, той ще не доріс до того, щоб жити на волі.

Нехай же кожний українець в день 22. січня пожертвуе по своїй спроможности на Український Дім у Празі і цим дасть доказ, що він готов до бою, на нього не забувае.

Ст. Смаль Стоцький.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Чи нам потрібно стейтової орґанізації?

Від десяток літ наше громадянство в Америці кружляло головно коло місцевих орґанізацій. На щастя, асекураційне діло змусило наш нарід до ширшої праці не лише місцевої, але й стейтової, а то поширеної на цілу державу.

Час не спить. Час вигоює рани. Час зміняе обставини. Час змушуе навіть лінивих до праці. Час учить недбалих.

Ми, українці, не можемо себе зачисляти до лінивих, або недбалих. Ми можемо хіба зачислити себе до таких менше свідомих, що не годні були йти з духом часу в тих нових обставинах, до яких нас доля загнала. Одначе ми не впали, хоч хвиля поступу була могуча. Ми були тягнені могучою силою поступу. Та хоч не знайшлися ми в перших рядах, то не лишились і в хвостах.

Слава Богові, наші льокальні справи вже стають малими і ми зачинаемо консолідувати наші подроблені сили в місцеві центральні орґанізації. Прийшов час, що вже й ці централі не задоволяють нашого духа. Наші провідні громадяни зачинають думати про стейтову орґанізацію.

В деяких стейтах наші громадяни зрозуміли це скорше. Деякі про таке ще не думають. Одначе в Ню Джерзі вже така думка дозріла.

Дня 3. січня відбулися збори при співучасти 40 делеґатів з таких міст: Нюарк, Джерзі Сити, Пасейк, Ірвінґтон, Кліфтон, Елізабет, Белвіл. На них вибрано комітет з таких громадян: адв. В. Кузьма, о. С. Мусійчук, М. Припхан, І. Пасічник, Т. Рудий. Цим актом започатковано стейтову орґанізацію стейту Ню Джерзі.

Всі делеґати брали живу участь у дебатах на тему: Чи нам потрібно стейтової орґанізації? Загально взявши, всі делеґати заявились, що такої орґанізації потрібно в стейті Ню Джерзі, бо тут ми маемо значну скількість людей доброї волі і ми можемо робити великі діла, як зорґанізуемо тих людей до праці. Перед нами е пекучі справи, котрі вимагають спільної праці. А зе такі, як поміч краеві в боротьбі з займанцями, орґанізування спільних маніфістацій, спільна акція горожан українського походження, чинна участь в політичнім і економічнім житті прибраної вітчини і т. п.

Ці справи є для нас важні. Таксамо ми не сміємо лишити без опіки молодого покоління. Як воно побачить, що ми стараемося за нього і його попираемо в політичних змаганнях, то воно матиме більшу охоту працювати для української справи.

Ось такі є причини, що спонукали нас взятися за будування стейтової орґанізації. Тому, як побачимо оголошення про збори цеї орґанізації, прийдім зі всіх сторін і спільно поставмо сильні основи під нову будівлю.

Т. Рудий.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Інтересований, Бріджпорт, Па. — Не знаемо, про що священик говорив на проповіди в справі Обеднання, але Ви можете точно дізнатися про те зсе з фінансового звіту, який був проголошений і в якім були виказані всі кошти. У фінансовім звіті виказано, що тим, що Обеднання заощаджуе при оплаті висилок, не тільки оплачуються всі канцелярійні видатки, але ще остаеться поважна сума, яка йде на народні ціли.

НАВІТЬ НАЙБІЛЬШЕ ХОРІ НЕ ПОВИННІ ТРАТИТИ НАДІЮ

В 5 останніх роках я почував себе зовсім хорим і зломаним чоловіком. Недомагання жолудка і внутрішні болі, також дуже прикрі болі в правім боці і в крижах затроювали мені життя і перешкаджали в моїй професійній роботі. Я шукав пораде убагатьох лікарів, придержувався їхніх вказівок, зажипав багато приписуваних мені ліків. Останній доктор-спеціяліст задецидував, що тільки по [illegible] операції буду міг відзискати здоровля. Мала бути мені винята права нирка і витятий виросток на сліпій кишці. Лікар зажадав мойого підпису, а на мій запит відповів, що кожна операція є получена з ризиком, отже після права, пацієнт обовязаний ствердити на письмі, що з власної волі піддається операції.

Я вагався з моїм підписом. Тяжко приходило мені в молодім віці — з розбитими моїми нервами, кластися на операційний стіл, з якого незнати, як встанеться. В тім часі я вичитав про методу д-ра Мілера і дуже втішився, що є дещо на світі, що зможе мене охоронити перед операційним столом. Сейчас я удався до д-ра Мілера. Я не завівся в моїй надії, бо завдяки методі і старанням д-ра Мілера мої усі недомагання уступили і почуваю себе зовсім здоровим чоловіком. Цим письмом висказую глибоку вдяку д-рові Мілерові за велику річ, яку для мене вчинив.

БРОНИСЛАВ Р. ПУРВІН,
69 Ann Street, Newark, N. J.

Перед роком я запала на незвичайну хоробу. Тяжкі болі голови і в околиці жолудка — потім одна нога опухла мені так, що я не могла ходити. Ніякі ліки не помагали, також операція не дала полекші. В такім стані відвезли мене автомобілем — 80 миль до Нюарку — до д-ра Мілера і до офісу занесли мене на руках.

Завдяки знаменитій методі і опіці д-ра Мілера я відзискала давне здоровля. Пухлина з ноги уступила, болі всякі також. Чуюся здорова і сильна як давніше.

Подаю мою фотографію і опис моєї тяжкої хороби в тій ціли, щоби хорі жінки і чоловіки довідалися про цінну методу д-ра Мілера.

А. ФЕЦУЛА,
11Railroad Avenue. Port Jervis, N. Y.

Ніхто не зможе оцінити працю д-ра Мілера ліпше від мене. Я підупала на здоровлю так, що власними силами не могла порушатися з місця на місце. Багато докторів казали мені, що на мою хоробу нема ради. При помочі моєї приятельки я вибралася до Нюарку до офісу д-ра Мілера. По кількох тижнях уживання методи д-ра Мілера я відзискала сили, так, що усі мої знайомі прямо цему не хотіли тірити.

Поручаю д-ра Мілера всім хорим жінкам.

ЙОСИФИНА СТАХУРСЬКА,
65 East 25th Street, Bayonne, N. J.

Я терпів дуже тяжко на жолудок і на внутрішні болі в околиці кишок. Лікарі означували мою хоробу як боляки і рани в кишках. Жолудок мій не приймав поживи, часто я вертав сейчас, що тільки я зїв. Такий стан довів мене до цілковитої нездібности до праці. Я зовсім спав з тіла і безнадійно мучився з дня на день. На пораду мойого приятеля Маліцького я удався остаточно до д-ра Мілера. Це була для мене щаслива, правдиво приятельська порада. Під опікою д-ра Мілера стан мойого здоровля негайно почав поправлятися. болі уступили, привернувся апетит, я відзискав вагу і силу до праці. Сьогодні почуваюся зовсім новим чоловіком.

ЕДВАРД МІНКЕВИЧ,
1235 Westaside Avenue, Jersey City, N. J.

ЗДОРОВЛЯ МОЖНА ВІДЗИСКАТИ ТАКОЖ БЕЗ ЛІКІВ І ОПЕРАЦІЇ.

СПЕЦІЯЛЬНИЙ ІНСТРУМЕНТ НЮРАКАЛАМЕТЕР МАЄ НЕОЦІНЕНЕ ЗНАЧІННЯ ДЛЯ ВСІХ ХОРИХ

Цей незвичайно чуткий інструмент проникає усі части людського організму і сейчас виказує, де і в чім лежить причина хороби. Болі голови, болі в жолудку і кишках, недокровність, параліж, ревматизм, нервозність, колення в крижах і колінах, безсонність, брак апетиту, отяжілість, загальне ослаблення і почування сталої утоми, усякі недомагання жінкам властиві, і т. д. — це все симптоми (знаки) хорого організму. Найважніша річ полягає у тім, щоби винайти і усталити остаточну причину, яка витворює і викликує хоробливі симптоми.

Тому всі, що підупали на здоровлю, без ріжниці, чи їх хороба тревле довго чи коротко, і без ріжниці, якою назвою їх хоробу називають — нехай будуть доброї думки. З найгірших припадків можна повернути назад до здоровля, коли розізнається докладно дійсну, остаточну причину хороби.

Ті, що терплять на так звані „невилічимі" або „безнадійні" недомагання, нехай не попадають в зневіру в ратуванню свойого здоровля — але ще раз нехай спробують.

Будуть трактовані в спосіб відповідний і чесний, бо є річчю переконаною, що природні методи є найкраще відповідні до відзискання здоровля. Ті, що терплять на недомагання, які можна бачити оком (рани, ревматизм, параліж, і т. д.), також нехай ще раз спробують.

Не мусять платити за услугу, доки не буде наглядно, що полекша в їх здоровлю наступила.

Офіс д-ра Мілера посідає інструмент „Нюрокаламетер", що виконує так важну ролю при усталюванню у хорих остаточної причини, яка їх хоробу спричинила.

В останніх роках я сильно підупав на здоровлю і дуже терпів. Болі в крижах і плечах — також сталі болі жолудка дуже мене обезсилили. З часом зробилися так прикрі, що я не міг працювати і мусів глядіти лікарської помочі. Я не щадив гроша, щоби ратувати здоровля і радився багато лікарів. В однім місци було мені сказано, що терплю на ревматизм, в другім місци я довідався, що моя хороба зоветься сіятіка та що крім цього маю рани в кишках. Вкінці радили мені удатися до шпиталю, тому, що стан моєї хороби вимагає довгого і старанного лікування.

В останній хвилі — за радою знайомих — я удався ще до д-ра Мілера. Він оглянув мене докладно і узяв під свою опіку. Я виконував усі поручення д-ра Мілера і внедовзі всі мої недомагання уступили і чую себе здоровим, як давніше перед хоробою.

Це посвідчення пишу і даю мою фотографію з власної волі. Почуваюся до вдячности для д-ра Мілера і хотів би помогти іншим хорим людям, подаючи до публичної відомости це, що я сам досвідчив на власній особі.

ЯН РУДЗІНСКІ,
Box 147, Pine Island, N. Y.

Моя хороба була дуже утяжлива і вперта і здавалося мені, що вже ніколи не відзискаю здоровля. ... протягом останніх 5 літ стало я терпіла на болі голови, болі в плечах, на тиснення і колення біля серця і на тяжкий віддих. Я старанно виконувала усі ради і вказівки лікарів і всяких уживала ліків — однак без результату.

Довідавшися про д-ра Мілера — щераз я порішила попробувати і його природньої методи.

Цим разом я не завелася в моїх надіях. Завдяки надзвечайній методі д-ра Мілера і його старанням — у зглядно недовгім часі я позбулася моїх ріжних недомагань і відзискала здоровля.

МАРІЯ МАЗУРЧИК,
180 Wilton Avenue, Newark, N. J.

Мене довго мучили ревматичні болі, завороти голови, жолудкові недомагання і ослаблення цілого організму.

Поради багатьох докторів і всякі ліки не помагали. До д-ра Мілера я зголосилася, коли вже ледви на ногах могла вдержатися.

Під опікою д-ра Мілера і завдяки його природнім методам я у зглядно недовгім часі позбулася тяжкої хороби і тепер чуюся зовсім здорова.

ЕТЕЛЬ ДОРФМАН,
41 Hillside Place, Newark, N. J.

Я є чоловік у силі віку, однак безупинні болі голови, болі в ногах і плечах, недомагання жолудка, упертий кашель і безсонні ночі так дуже надшарпали моє здоровля, що я стратив охоту до життя і думав, що для мене нема вже ратунку. Лікарі приписували мені ріжні ліки, позатим одні радили мені йти до шпиталю, інші бачили одинокий ратунок для мене в операції. Вкінці я попав у цілковиту зневіру щодо усього і мучився з дня на день.

Коли я довідався про д-ра Мілера — я зголосився до нього з останньою одробиною надії. Це була для мене щаслива хвиля. [illegible]

Я остався під старанною опікою д-ра Мілера і вже від самого початку я завважав дійсне поліпшення в моїм здоровлю. Нині я чуюся зовсім здоровий і сильний — усі давні недомагання уступили і починаю новий період життя.

Тому сердечно дякую д-рові Мілерові за велику працю і за його старання, при помочі яких я відзискав здоровля. Також я йому дуже вдячний за цінні поучення і вказівки — про які давніше я від нікого не чув — як поступати в будучности, щоби удержатися при тревалім здоровлю.

МІХАЛ КАПЕЛЬ,
106 Belmont Avenue, Newark, N. J.

Від трьох літ я відчував безупинно сильні болі в хребті і в правій нозі. Лікарі означили мою хоробу назвою сіятіка і на їх поручення я піддався операції. Однак після операції болі не уступили — надальше я остався хорим чоловіком. Розстроєний довгою хоробою і розчарований в надії виздоровлення, я вичитав припадково в газеті про природню методу д-ра Мілера, завдяки якій багато хорих людей відзискали здоровля. Сейчас я удався до офісу д-ра Мілера, і по кількох тижнях примінення його природньої методи я позбувся усяких попередних болів і чуюся тепер зовсім здоровий.

Про мій досвід подаю до відома людям, які потребують помочі в лихім здоровлю. Щоби довідались, як це було зі мною, та щоби рівнож спробували доброї методи д-ра Мілера, якій я завдячую поворот до цілковитого виздоровлення.

ДЖОРДЖ ЗОФЧАК,
6 Christopher Street, Carteret, N. J.

Dr. JOSEPH MILLER, D.C., Ph.C.,

34 PARK PLACE, NEWARK, N. J.
(напроти стації HUDSON TUBES)
PHONE: MITCHEL 2-0773.

ОФІСОВІ ГОДИНИ: Від 9 рано до 8 ввечір. В неділі і свята за попереднім умовленням.

Як їхати: В Нюакру усі автобуси з написсю HUDSON TUBES доїздять впрост до місця офісу; стріт-кари TERMINAL доходять один блок від місця, де є офіс. З Ню Йорку HUDSON TUBES з CORTLAND ST. — 20 мінут — з 33 вулиці і 6 евені — 30 мінут.

ПОДОРОЖ ДО
СТАРОГО КРАЮ
новими, поспішними, модерними моторовцями
ПІЛСУДСКІ І БАТОРИ
Найближчі відпливи з Ню Йорку:
14. ЛЮТОГО, 14. БЕРЕЗНЯ, 15. КВІТНЯ, 3. ТРАВНЯ

Лише туристична і третя кляса. Нема кращої третьої кляси як на тих кораблях.

Голосіться до місцевих агентів або до:
GDYNIA-AMERICA LINE,
32 PEARL ST., NEW YORK, N. Y.

НАША ПАТЕНТОВАНА
МАСТЬ
лікує скалічення, попечення, потовчення, струпи на голові, лишей, „рожу", зганяє пухлину і добра теж на ослаблені ноги. По кілька разовім ужиттю нашої масти біль перестає в короткім часі. Ціна не велика. Малий слоїк 60 центів, більший $1.00.

Замовлення присилайте на адресу: 6,-
ЮРКО САҐАН,
100 S. HEALD ST., WILMINTON, DEL.

ЧОЛОВІЧІ І ЖІНОЧІ НЕДОМАГАННЯ
ЛІКУЮ МОДЕРНИМИ МЕТОДАМИ. ВДОВОЛЯЮЧІ Й ШВИДКІ ВИСЛІДИ

Порадьтеся д-ра Зінса в лікуванню крови, шкіри і нервових недуг, катару і хронічних боляків, нервів і загального ослаблення, шлункових і кишкових недуг, гемороїдів і інших відходових забурень, що справляють біль та недогідність, люмбага, сіятики, невральгії, запалення нервів (нюраїтіс) і хронічних ревматичних станів, носа, горла, легенів, віддихових недуг, печінкових забурень і інших чоловічих і жіночих недуг, а коли маєте якінебудь недомагання, що їх не розуміете, порадьтеся довірочно мене: я вам усе виясню.

Мої ціни уміркованї.
Екзамінація крови, лябораторні досліди, проміні X (екс), сироватка і вприскувальні щеплення.

DR. L. ZINS
Поверх 25-літня практики.
110 East 16 ST. N. Y.
(між 4-тою Евеню й Ірвінг Плейс)
ГОДИНИ: від 9 рано до 7 ввечір.
В неділі: від 9 рано до 3 зполудня.
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

УВАГА ДЛЯ ХОРИХ

Хто терпить такі недуги, як ревматизм, перестуду, кашель, дихавицю, запалення легенів, початкові сухоти, біль у грудях, біль у крижах, біль голови, карку, біль шлунка, біль внутрішній, жіночий катар й інші не вилікувальні недуги. Без ріжниці, як довго терпите і ходите до лікарів і шпиталів і ніхто вам не поміг, не тратьте надії, лише прийдіть до нас, або напишіть, а ми вам певно поможемо. Ми продамо вам нашу медицину, котру ми самі і зробили зі соків свіжого зілля. Медицину, на котрій ми практикували протягом 15 літ, в горах карпатах, між такими людьми, котрі себе самі лікували тільки домовими средствами й зіллям. Ми дамо вам повну гарантію. Як наша медицина не застановить вашого кашлю за 48 годин, або наш лінімент не здержить вашого болю в вашім тілі за 48 годин, перестаньте вживати нашу медицину й принесіть те, що вам ще осталось з тої медицини, а ми вам звернемо ваші гроші. Ціна медицини до пиття, 16 унцова фляшка, $2. До смаровання, 16 унцова фляшка, $2. Отже за $4 вилікуєтеся з недуги. Хто живе далеко і не може до нас приїхати, просимо писати, а ми вам пришлемо C. O. D. Заплатите як вам медицину принесуть. Тих, що до нас прийдуть, просимо дзвонити 3-тий дзвінок на другім поверсі направо. 12,-

MEDESYN MANUFACTURE,
522 East 6th St.,
NEW YORK CITY, N. Y.
(Оголошення)

КОСТЮМИ.
Повідомляю всіх своїх Костумерів, що я дальше занимаюся випозичуванням костюмів до ріжних представлень, Вефлеємської ночи й маскових балів по дуже умиркованій ціні. Звертайтесь до мене на таку адресу. 299,01,-
Mrs. E. M. UHORCHAK,
325 York St., Jersey City, N. J.
Phone: Bergen 3-7381-W.

Д-р С. ЧЕРНОВ
(Европейський спеціяліст)
Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.
223 Second Ave., cor. 14 St. N. Y. C. Room 14.
Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
Проміні X & флюроскоп $2.00.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ
Урядові години:
Від 1—3 пополудні і від 6—8 ввечір. В неділі згідно з умовою.
718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.
(near Springfield Avenue)
Tel. Essex 3-4468.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenue.
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410
Урядові години: рано від 10 до 12, ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ.
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жили, болячі ноги, флебітис (запалення жил), напухлі або болячі коліна чи кісточки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими европейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

L. A. BEHLA
320 W. 86 St., New York City,
Близько Бродвею.
ЕВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ
ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ.

РЕВМАТИЗМ ЗДЕРЖАНИЙ УПРОДОВЖ 48 ГОДИН.
Новий лік нюйорського лікаря приносить щастя тисячам. — Проганяє ревматичну докучливість зо спини, з суглобів і з мязів.

БОЛІ ПРОМИНАЮТЬ ЗВИЧАЙНО ПЕРШОГО ДНЯ.

Отрути у вашій крові спричинюють ревматичні болі, задеревілість та напухлість і не дають вам свобідно рухатися без докучливих болів. Щоби полекшити свої страждання, ви мусите увільнити свою кров від отрут! Ця докторова нова медицина робить це швидко. Не має в собі дурману — безпечна для молодих і старих; не чинить небезпеки серцю. Називається цей лік BARUVACOL і ви можете спробувати його на отсій ретельній пропозиції: Витніть отсе оголошення і зашліть його почтою враз з вашим назвищем і адресою до: Atkins Laboratory, 44 East 63rd Street, New York City. (Можете теж прийти особисто). Грошей не посилайте. Заплатіть почтареві $1.85 і кілька центів за доручення (C.O.D.), коли він принесе вам Барувaколь. Уживайте його дві доби (48 годин). Як не почуєте полекші, то незужитий лік зверніть, а ми вам відішлемо ваших $1.85. Пощо терпіти ще один день? Години: 10 до 4.
(Svoboda)

РЕСТОРАН
TOKAY
ЦЕГАНСЬКА МУЗИКА И ОРХЕСТРА ДО ТАНЦІВ.
БЕЗПЕРЕРИВНА ЗАБАВА
ОБІД TABLE d'HOTE $1.00
ЗА НАКРИТТЯ НЕ ПЛАТИТЬСЯ.
52nd STREET & SEVENTH AVE. NEW YORK.
Telephone: Circle 7-6435

ІВАН БОНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Поважний Похорон навіть за $150
(Dignified Funeral as low as $150)
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Telephone: ORchard 4-8088.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel. Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Ludlow 4-2568.

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДАМИ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ М. НЮ ЙОРКУ
влаштовується
АКАДЕМІЮ
ЗЛУКИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ ТА СВЯТА КРУТІВ
У НЕДІЛЮ, 31-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1937
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.
Початок в годині 2-гій пополудні.
Вступ вільний.
В склад програми Свята входять святочні промови О. Грибівського, Д. Галичина та музичні виступи.
18 **Центральний Комітет.**

ДМИТРО ЧУТРО
відкрив
ШКОЛУ УКРАЇНСЬКОГО КЛЯСИЧНОГО БАЛЄТУ
НАУКА: балетна техніка, характеристичні танці, клясичні танці, мімо-драматичні танці, українські народні танці й інші.

Кляси відбуваються що дня. — До науки приймається дітей і дорослих. — Голоситися на адресу: 18
UKRAINIAN BALLET STUDIO,
793 BROADWAY, Bet. 10th & 11th Sts., NEW YORK, N. Y.
Telephone: STuyvesant 9-0668.

Думка про будуччину.

— Алеж, Степане, ти випив вісім чарок вишнівки, а заплатив лише за чотири!?

— Бачиш, приятелю, треба щадити в таких тяжких часах!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ АЛЕКСАНДРІЯ, ПА. Відділ 82 повідомляє всіх членів, що збори відбудуться 31. січня, в домі секретаря під ч. 76. Просимо всіх членів прийти на ті збори, бо буде вибір делегата на конвенцію. Збори відбудуться в 1-шій годені пополудні. — А. Дзира, предс.; Іван Півінський, кас.; Теодор Шиляк, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. „Свобода", від. 25, повідомляє своїх членів, що вибір делегата на конвенцію У. Н. С. відбудеться на звичайнім місячнім мітінгу в суботу, 30. січня 1937, в 1-шій годині зполудня, в льокалі „Свободи", 83 Grand St., Jersey City, N. J. Джерзісітські й околичні члени й членниці 25. відділу мають на цім мітінгу явитись і вибрати делегата та його заступника на конвенцію У. Н. С. — За уряд: О. Ревюк, предс.; д-р Л. Мишуга, кас.; О. Стеткевич, секр.

Порадила собі.

— Прошу приняти моє щире спочування з приводу смерти чоловіка. Чи ви, пані, вже вспокоїли трохи ваш біль?

— Так, я вийшла за небіжчикового брата й тепер уже відчуваю смуток лише як по втраті шурина!

—o—

Суддя (злісно): А тимчасом виявилося, що ви взагалі не могли вкрасти того годинника, бо ви в той саме час сиділи в арешті. Чому ви затаїли це перед нами?

Підсудний: Я боявся, що присяжні судді будуть проти мене, як довідаються, що я сидів в арешті.

ШИФКАРТИ
на найбільші та найскорші кораблі на всі прогульки і то до всіх країв. Виготовляємо всі документи, потрібні до подорожі — пашпорти, Візи, перміти, афідевіти, ветиції, і тому наші пасажири не мають клопотів в дорозі.

ДОЛЯРИ посилаємо до всіх країв ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО у виплачу мо на останній почті під повною гарантією ПОМАГАЄМО нелегальним легалізуватися відповідно до нових законів.

ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ відповідно до теперішніх обовязуючих законів в краю. Контракти, повновласти, акти дарованя, довжні скрипти і всі інші документи.

Продаємо ДОМИ та ріжні бизнеси по дуже приступних цінах. Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET, (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

Ще ліпше.

Над кратером Везувія стоять туристи-американці.

— Такого великого вулькану нема навіть в Америці! — каже провідник.

— Так, — відповідає американець — зате ми маємо водопад, який міг би вгасити цей вулькан за пять хвилин!

НИЖЧІ ЦІНИ
Ми можемо дати значно нижчі ціни, бо ми знизили значно свої сподівані видатки.

Наше заведення є цілковито викінчене, але цього не зроблено для хвальби із жахливими коштами удержання. Тут ви защадите гроші — розумно!

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City — Phone: Bergen 4-5989
34 E. 25th St., Bayonne — Phone: Bayonne 3-0540

Нічна пригода.

— Уяви собі, що мені приключилося нині в ночі! Буджуся нараз і бачу, що хтось перешукує мої кишені. Я виймаю зпід подушки револьвер — одначе не стріляю...

— А то чому?

— Бо я не хотів повдовіти!